

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2016-2017

Limba și literatura maghiară maternă

SIMULARE
VARIANTA 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Subiectul I

45 puncte

I. Olvasd el az alábbi verset, majd válaszolj a kérdésekre!

1. Vak volt a hajnal, szennyes, szürke. Még
Üveges szemmel aludtak a boltok,
S lomhán söpörtek a vad kövidék
Felvert porában az álmos vicék,
Mint lassú dsinnek, rosszkedvű koboldok.

3. Bűvölten állt az utca. Egy sovány
Akác részegen szította be a drága
Napfényt, és zöld kontyában tétován
Rezdült meg csüggeteg és halovány
Tavaszi kincse: egy-két fürt virága.

2. Egyszerre két tűzfal között kigyúlt
A keleti ég váratlan zsarátja:
Minden üvegre száz napocska hullt,
S az aszfalt szennyén szerteszét gurult
A Végtelen Fény milliom karátja.

4. A Fénynek földi hang még nem felelt,
Csak a színek víg pacsirtái zengtek:
Egy kirakatban lila dalra kelt
Egy nyakkendő; de aztán tompa, telt
Hangon a harangok is felmerengtek.

5. Bús gyársziréna bűgött, majd kopott
Sínjén villamos jajdult ki a térre:
Nappal lett, indult a józan robot,
S már nem látták, a Nap még mint dobott
Arany csókot egy munkáslány kezére...

(Tóth Árpád: Körúti hajnal)

1. Határozd meg a vers műnemét , majd indokold állításodat 4 jellemzővel!	3 pont
2. Írj ki a versből 3 költői képet , és értelmezd őket!	5 pont
3. Milyen napszakról ír a költő? Milyen színek jellemzőek erre a napszakra!	3 pont
4. Határozd meg a vers rímképletét !	4 pont
5. Mit nevezünk szinesztéziának ? Írj 2 saját példát!	4 pont
6. Készíts egy 10-15 mondatos leírást egy nyári estéről !	10 pont
7. Milyen hangrendűek az alábbi szavak?
<i>rosszkedvű, nyakkendő, végtelen, felmerengtek</i>	4 pont
8. Milyen mássalhangzótörvény figyelhető meg az alábbi szavakban?
<i>szemmel, karátja, utca, aztán</i>	4 pont
9. Határozd meg a <i>vak, álmos, kobold, gurult</i> szavak szófaját!	4 pont
10. Bizonyítsd mondatalkotással , hogy a <i>vad, szennyes szürke, kelt, telt, robot</i> szavaknak több jelentése van!	4 pont

II. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

Luca napján legjellemzőbb szokás a kotyolás. Kora hajnalban, 3-4 óra körül jártak kotyolni a 7–16 éves fiúk. Minden esetben szalmát, vagy fát vittek magukkal, melyre kotyolás közben leültek. A legközelebbi szomszédhoz mentek először, „ott a magukkal vitt fát, forgácsot vagy szalmát, a szobaajtó talpa elé vagy a pitvarföldre teszik, s rendszeren, minden kérdés nélkül egyszerre nagyon erős hangon elkezdik: Lucza, Lucza, kity, kity!” A kotyolók elől sokszor elzárták a kaput, s „rakoncátlanságuk” miatt mások is éppen csak megtúrták őket. Persze, azt megjegyezték, hol nem nyertek bebocsájtást, mert utána valahogy mindig megbosszulták a házigazda bűnét.

A kotyolás elvégzése után a szobába mennek, s kenyeret, kalácsot, pálinkát, gyümölcsöt, kétfillérest kapnak. A fát és a szalmát, amin a fiatalok kotyolnak, a gazda igyekszik megtartani magának, mert különben a „tyúkok haszna elmenne”. Azt tartják, hogy amely gazda házában nem enged lucázni, házában a tyúkok nem tojnak. Ha az asszony Luca napján sokat jár, tyúkjai abban az évben nem tojnak.

Luca asszony megköveteli, hogy az ő napját tényleg megünnepeljék, mert a mondás úgy tartja, ha valaki e napon fon, annak keze egész évben szenved, ha valaki párol valamit, akkor azt Luca „csúffá” teszi.

Luca napján nem szabad fehérnépnek a szomszédba menni, mert a meglátogatottnál a szerszámok (fejsze, szekerce, ásó stb.) nyelébe vert ékek nem tartanak, s a tyúkok nem ülik meg a fészket.

E napon annyi kukoricapogácsát sütöttek, ahány tagú volt a család. Sütés előtt a pogácsákat megjelölték, belsejükbe tollat tettek. Úgy hitték, hogy akinek a tolla a kemencében megperzselődött, az a következő évben meghal.

Ekkor állnak neki a lucaszék készítésének is, melynek a karácsonyi éjféli misén van nagy szerepe, hiszen aki arra felállt, az megláthatta, hogy ki a boszorkány. A széket 13 napig kellett titokban, a család tudta nélkül készíteni, 13 fából, melyet 13 helyről szedtek össze. A széket az éjféli mise után általában elégették, hogy a boszorkányok ne férhessenek hozzá.

(www. hungarikumok.hu)

1. Adj találó címet a szövegnek!	5 pont
2. Foglald össze 2-3 mondatban a szöveg tartalmát!	5 pont
3. Mutasd be a szöveg alapján a kotyolás népszokást!	3 pont
4. Miért kell beengedni a kotyolókat?	5 pont
5. Mit nem szabad Luca napján tenni? Írd ki a helyes válszok betűjelét a lapra!	5 pont
a. fonni;	
b. szomszédba menni;	
c. főzni;	
d. tyúkot ültetni.	
6. Hogyan készül a Luca-napi pogácsa?	4 pont
7. Értelmezd a szöveg alapján a következő szavakat!	4 pont
<i>kotyolás, Luca-széke</i>	
8. Luca-széket szeretnél készíteni. Mikor kell a munkához hozzáfognod?	6 pont
9. Szeretnél-e részt venni a kotyolásban? Indokold válaszod!	8 pont

Összesen: 100 pont